

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIÒDICH SATÍRICH

HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA

10 céntims cada número per tot Espanya

Números atrassats 20 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ
LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona, cada trimestre Espanya, 3 pessetas
Extranger, 5.

L' ESTIUHEIG DEL OBRER

—Ben mirat, nosaltres també preném diariament el nostre bany.
—Ija ho crech!... Rus.

POLÍTICHS EN REMULL

—¿Cóm la veu vosté la qüestió de Casablanca?
—¿Jo? Casi negra.

CRÓNICA

LA FANTASÍA EN MARXA.—ARRIBADA DE LA FANTASÍA AL POU DE LA VERITAT

EN els primers días de la seva estancia en la clínica del Doctor Fargas, en Cambó lluytant entre la vida y la mort, tenia horas serenas en las quals s'afirmava sa resolució de viure, y horas neguitosas de impaciencia y malestar, en que una especie de sopor s'apoderava d'ell; y llavoras el subdeliri desplegava davant dels ulls de la seva fantasía una serie de quadros, per fortuna no sempre anguniosos, algunas voltas pintorescos y divertits.

Un cap-vespre á la llum incerta del crepuscle, vejé entrar per la porta de la seva cambra dos personatjes extranys que anaren á ferli una visita. Era un d'ells un bitllet de banch de 100 pessetas y l'altre una pistola Browning. En el bitllet de banch la satírica figura de Quevedo havia prés relleu corpóreo y animació de vida, en tant que l'empavonada pistola, adquiría proporcions de cos humá y avançava encarquerada y tiessa cap al capsal del llit pero no amenassadora, al contrari, allargant el gatet disparador com un bras que sollicités la má del pobre ferit per encaixarhi amigablement.

Y comensá per donarli 'l Deu-te-guard' l'arma, de color fosch y tétrich:

—Jo soch—li digué parlantli per la boca del canó, ab veu de tret, seca, encar que atenuada—qui l'al-

tre nit va ferirte. Ja compendrás que no vareig ferho per ma propia voluntat; que ben contenta estava jo ab las cápsulas al ventre y per res del mon las hauría vomitadas; pero una má criminal m'empunyava, y aquella má que feya estona m'estava palpant ab tremolors d'agitació, tant bon punt se sentí la cridoria de una turba de donas y baylets y 'l rodar de un carruatje, me tragué apressadament del butxacó de la trinxa dels pantalons ahont me tenia guardada, m'apuntá de dret al cotxe que passava pel mitj de la vía, arronsá 'l ditot, y ab rapidés fulminant y á la lluhissor de la pólvora al inflamarse vaig sentir com una de aquellas cápsulas fugía de mí xiulant, per anarse á clavar en el teu cos á través de la caixa y del encoixinat del carruatje. Cregas que no hauría dit may que las pistolas de la meva classe escupissen tan fort. Arma sense experiencia, sortida feya pochs días del aparador de la botiga, no havia tirat may. Aquell tret fou el primer. T'ho juro.

—Y aquí soch jo per confirmarho—exclama en Quevedo del bitllet de banch, somriguent ab malicia.

—Sí, es ben cert—assentí la pistola—precisament aquest senyor que ara acaba de parlar era á l'armèria, quan van anarme á comprar; ell es l'última figura que vaig veure damunt del taulell, quan l'amo va ficarme dintre de la funda per entregarme al comprador.

En els llabis del personatge del bitllet, s'hi va dibuixar una rialla mofeta y dels seus ulls miopes, á través dels *quevedos* va destellar una llambregada satírica, que aná seguida de las següents paraulas:

—Tant cert es lo que diu la ingénua pistola, com que jo vaig ser el preu de la compra.

Y á continuació, com si 'n tingués una per dir y volgués ferla guar, exclamá:

—¡Quín teixit d' extranyesas y casualitats es aquest mon de monas!... Si jo hagués de contar tot lo que sé y tot lo que vaig veient desde que tingueren l' ocurrencia de donarme la forma de paper moneda, podria escriure historias y sátiras, més interessants y més vivas, més picants y gustosas, que las que al morir vaig legar al tresor de las lletras castellanas. Ara ho veig clar: no hi ha com ser moneda circulant pera coneixer el mon y penetrar fins á lo més fondo y recóndit del ánima dels homes. «Poderoso caballero es don dinero», vaig escriure un dia; pero may hauria pogut creure que 'l diner tingués el poder pasmós de l' evocació de tota mena de secrets y del desentranyament de tota lley de

miserias humanals. En sos rápits viatjes de má en má, tentant als uns, fent sucumbir als altres, es el diner autor y espectador á un temps de la més divertida de las comedias: la comedia viva de la humanitat.

Y assegurantse 'ls *quevedos* sobre 'l nas, afegí:

—No es aquesta la primera vegada que 'ns veym, amich Cambó, jo he viscut algún temps á casa teva. Me tenias guardat ab altres bitllets de distint valor y de diferent sant patró, que anavas donant instintivament, sempre que tenias necessitat de saldar un compte: aquell que primer cullias era 'l qu' entregavas. Com á sers metalisats ens separém sempre 'ls uns dels altres, sense sentiment, sense racansa. La nostra passió dominant es circular, corre mon, veure cosas novas... Y jo n' acabo de veure

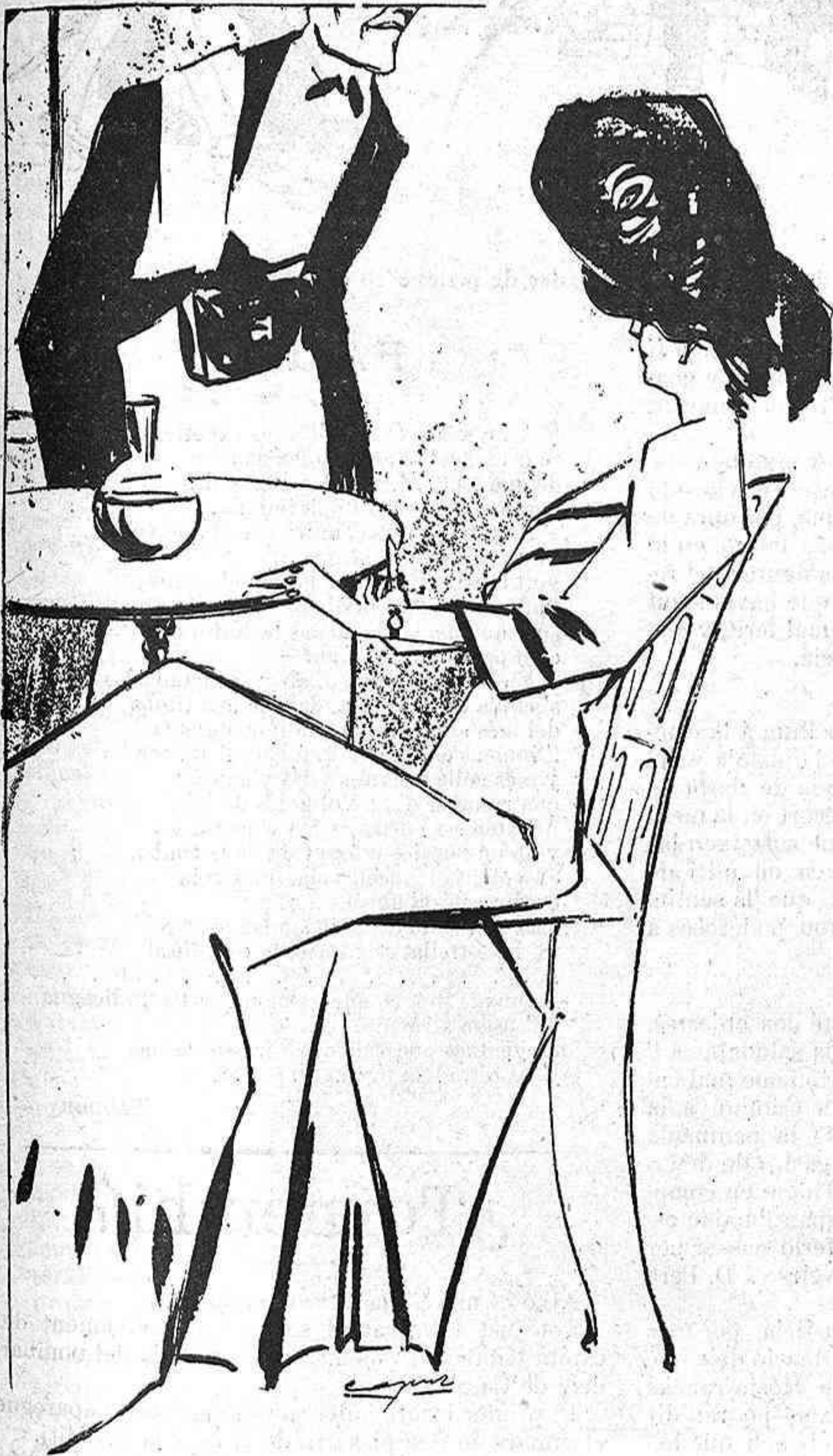
una d' estupenda, qu' es la que vinch á contarte, pera que 't serveixi d' esplay, en la situació dolorosa y fastidiosa que 't té estacat al lit. Escoltam bé y no t' afectis.

Es el cas—continúa dihent Quevedo després de una pausa breu—que tú 'm donares al procurador del amo de la casa que habitas, en pago del lloguer del pis. Tú no t' hi devias fixar, jo sí. Inmediatament de las mans del procurador vaig anar á parar á las del propietari, un senyor *americano* acaudalat y que viu en una morada sumptuosa. Poch temps vaig estar allí, encare que 'l suficient pera comprendre qui era aquell home, y ferme cárrech de las sevas aficions y preferencias, dels seus gustos y las sevas flacas. Una d' ellas vaig coneixer qu' era la del patriotisme á la manera rancia, un patriotisme uniformista, rezelós, absorbent, intransigent... una passió com la que als meus temps va produhir la separació de Portugal y ab un xich més costa la de Catalunya. Un patriotisme tant taujá que qualsevol espavilat l' explota. Y aquell propietari de la casa ahont vius, propietari á la vegada dels terrenos ahont la demagogia té construït el seu catau, vaig comprendre desseguida qu' era víctima de l' explotació de un dels capitosts de la secta roja, patriota de boquilla, tan fluit de xarameca buyda, com amich dels quartos.

Ho vaig comprendre de ciencia certa, porque jo mateix aquí hont me veus, junt ab altres companys de distinta procedencia, vam anar á parar á mans d' aquell fabricant d' agitacions y tormentas.

Quin curs vaig seguir fins arribar á l' armeria no crech del cas manifestarho per dos motius: en primer lloch per ser els que 'm prenían y 'm deixavan tot gent de mala catadura, grossera y desagradable, sense la gracia picaresca dels seus colegas del meu temps, gent que 'm feya girar la cara de fástich y en según terme porque 'l descobriment de certas mara-

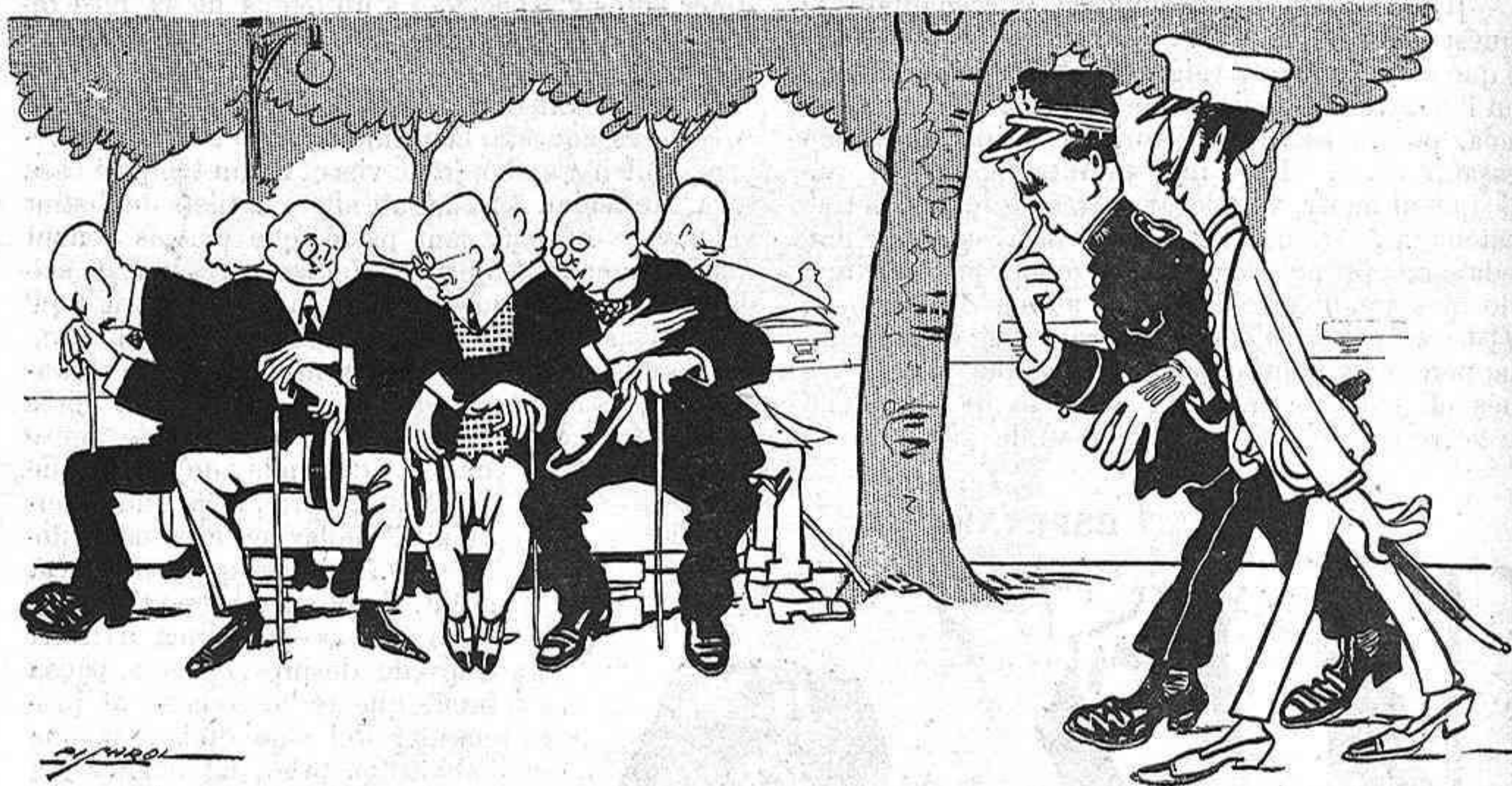
ESPERANT

—¿Qué pendrá?

—Paciencia... fins que vingui algun amich.

ATRAPATS INFRAGANTI

—Esa sí que es buena!

—¿Qué?

—El alcalde me ha dit que no deben permitirse paradas de melóns en la vía pública, y... ¡miral

nyas s' ha de deixar als *sabuesos* de la justícia, á fi de que puguin exercitar la seva experiència y guanyarse la soldada honradament. Si 'ls ho donavam fet ¿quín mérit tindrían?

Pero lo que sí puch assegurar-te—y aixó ben clarament ho haurás deduhit de la meva relació,—lo que sí pots dir per tot arreu es que, per obra de Missenyora Casualitat, rival de Maesse Pedro, en lo tocant á estirar els cordillets de las figuras del retaule, ab mí, ab un bitllet de banch que havia sigut teu, fou comprada l' arma que t' ha mal ferit, y que vulgui Deu que no 't costi la existencia.

* *

En aquells moments varen entrar llum á la cambra y 's va desvaneixer la visió. De la pistola y del bitllet de banch de Quevedo, á l' onada de claror de la lámpara, no 'n quedá més que 'l recort en la ment del pobre ferit, que com tots els que sofreixen las alucinacions del subdeliri percibeixen en mitj de las ficcions veritats claras y patents, que 'ls sentits corporals en la normalitat no son prou poderosos á capir.

* *

La publicació de aquesta fantasia té dos objectes. Primer: ferla servir de advertència saludable á l' acaudalat *americano*, que per un patriotisme mal entés, ignorant del veritable esperit de Catalunya, la regió més sincerament espanyola de la península ibérica, haja pogut contribuir als gastos de determinadas campanyas perturbadoras. Tingui en compte sobre tot que 'ls que l' explotan, quan l' hajan escorregut, serán molt capassos de ferlo passar per boig. Si vol més informes pot dirigir-se á D. Pere Villanueva.

Y según: sellar ab un acte de justícia, per més que sigui en pró del enemich, l' afirmació dels que diuhen y aseguran que l' atentat de Hostafranchs sigué obra dels solidaris. «Tant es aixís—podrán dir en lo successiu—que ab un bitllet de banch que havia sigut del Sr. Cambó fou comprada la pistola Browning que 'l va ferir mortalment.»

P. DEL O.

FAULA

A m avestrús novell, sens experiència, se li ha ficat al cap la idea fixa de que tenint com té las dugas alas perteneix d' aucells á la familia.

—Puig tinch alas com tot aucell que vola (dú, somrient d' alegría,) vull usarlas igual que ho fan els altres, tonto no vull se 'm diga, ¿per qué me las ha dadas la Natura com per volar no sigan?—

Y estarrufat y altú, ab grans gambadas s' enfila costa amunt, dalt de una timba del més aspre serrat, y allí contempla l' inmens espay á dalt, á baix l' abisme y més enllá las valls y las planurias que recorrer d' un vol gojós desitja.

Extén sas curtas alas, s' encoratja, y ab un nerviós esfors fuig de la timba. Ja vola, ja l' aucell vola, ¡més vola en direcció al abisme!

¡Sas alas impotents no agafan ayre!
¡S' ha estrellat al xocá ab la roca-llisa!

Quants som en aquest mon que tenim llengua y l' usém atrevida
creyentnos que valém, ab frasses sabias,
y 'ns estrellém topant ab tonterías.

TEODOR

¿Tornemhi?

Aixó es una pluja d' aconteixements.

Tot just esbravat el sensacional salvament del capitá Kindelán, ens arriba la noticia del bombardeig de Casablanca.

El primer informe del ruidós espectacle aparegué el dimars en una pissarra de la rambla del Mitj.

«Casablanca bombardejat. Moros espahordits. Continúa el foch.»

La gent, sobressaltada, s' aturava davant del tre-

ART CATALÀ

mendo encerat y formantse sobre la marxa els grups corresponents, comensavan els comentaris.

—¿Qué vol dir aixó?

—Que bombardejan á Casablanca y que á horas d' ara ja no hi deu quedar un moro per remey.

—¿Pero cóm s' ha promogut tot' aquesta masega?

—¡Ah! Aixó sí que no ho sé. He passat vuyt días á Vallirana y arribo d' allí completament á las foscas.

Un senyor, que feya cara d' enterat, intervenia en el diálech.

—Aixó vé tot de la Conferencia d' Algeciras.

—¿Cóm s' entén?

—¿Ja se 'n han olvidat? Un dels principals acorts qu' en aquella reunió 's varen pendre va ser el de la penetració pacífica al Marroch.

—¡Guapo! ¿Y de bombardejar una població 'n diu penetració pacífica?

—¡Ayay! ¿Donchs cóm vol que ho fassin per comensar? ¿Que 's figura que las grans potencias poden desembarcar allí ab las mans á la butxaca y anarse obrint pas, com els municipals quan desembrassan el curs de la professó?... La qüestió es entrar-hi. Una volta els moros s' hajin enterat de que las poderosas nacions europeas son allí, ja veurá ab quina suavitat va desenrotllantse la penetració acordada.

—Y aquesta pe-

FORMACIÓ D' UNA ESTRELLA

Quadro del notable pintor Antoni Fabrés, resident á Roma.

netració ¿quín objecte té?

—Civilisar el país y fer embaratar els dátils.—

Com que las malas noticias aviat s' escampan y la premsa en divulgar aquestas cosas sembla que hi troba gust, el vespre al café no 's parlava de res més que del bombardeig de Casablanca.

—¡Al Africa, minyons! — deya un entussiasta entrant ab el barret al clatell y tremolant victoriosament el diari de la nit.

—¡A matar moros ab canons! — contestava un altre, xuclantse d' un glop el café que li quedava á la tassa. — ¿Qué diu l'última hora?

—Que aixó va com una seda. Els morets han reculat y Casablanca es nostra.

Un desconfiat hi pegava cullelada.

—¿Nostraó dels francesos?

—Dels francesos, dels espanyols, dels inglesos, de tothom... ¿Que 't pensas que aquesta campanya s' emprén ab miras egoistas? Allí no 's lluyta per altra cosa sinó per la humanitat y pel progrés.

—¡Ben xafat, noy! Si hi aném, t' hem de fer sargento de la primera guerrilla. Ab aquest discurs t' has guanyat els galons.

Result aquest punt de moral, s' entrava en la part técnica y pintoresca de la *próxima* guerra.

—¿Cap ahónt cau aixó de Casablanca? — deya un.

—Suposo que deu ser pels volts de Melilla.
 —¡Quína llástima que no tinguém un mapa!
 —No n'hi ha necessitat. Jo 'm recordo de tot lo referent á l'última campanya, lo mateix que si 's tractés d'ahir.

—¡Ah! Aixó jo també. Vés si m'erro de gayre. Els moros están acampats en una montanya que 's diu el Gurugú; els forts que rodejan la població 's titulan Cabrerizas altas, Cabrerizas bajas, Camellos, Sidi-Guariax...

—¿Y las tribus vehinas, quínas son?...

—La de Frajana, la de Benisicar...

—Y 'ls jefes que las manan?...

—Muley-Araaf y el Santó de la Puntilla...

—¡Molt bé!... Podém anarhi sense necessitat de guía, ben segurs de no perdre'ns.—

En aquest punt de la seva disbaratada conversa, entrava al café un de la colla que sempre sol estar una mica més ben informat que 'ls demés.

—¿Ja ho sabs—li deyan—aixó de Melilla?

—¿De Melilla ó de Casablanca?

—Es igual.

—No, noys; es molt diferent.

Y tot remenant el sucre que ab estudiada lentitut havia tirat á la tassa, el nou arribat els explicava que Casablanca, la *Dar-el-Beida* dels moros, es allá al quint infern, sobre l'Atlántich, entre Rabat y Mazagán...

—¿De manera que no té res que veure ab Melilla?

—Ni ab Ceuta, ni ab las Xafarinas ni ab las islas Medas.

—Si es aixís ¿quín pito hi toquéu nosaltres allí?

—Aixó son secrets de la diplomacia que 'l vulgo no pot penetrar.

—Sigui com sigui ¿no trobas que 'l bombardeig els ha estat molt bé?

—El ministre francès diu que sí; en Mahomet-Torres diu que no. ¡Vés á saberho!—

Entre tant, la efervescencia creix, el conflicte 's va agegantant, y 'l públich, que 's mor' per las situacions dramáticas, sobre tot si creu qu'ell no ha de tocarne las conseqüencias, devora famolench las noticias que del Africa arriban, com si no tingués altra cosa que fer que enterarse de lo que passa en aquest níu d'avespas que 's titula el Marroch.

—¿Quán marxa la esquadra?...

—¿No se sab si hi anirán molts mils homes?...

—¿De quí será ara Casablanca?...

Y sobre aquesta curiositat malaltissa, un núvol negre, amenassador, carregat d'electricitat, va extenentse depressa, depressa...

¿Aném á assistir á una nova representació de tragedias, frescas encare en la nostra memoria?

Difícil es pronosticarho; pero, interinament, apuntemo á manera de sinfonia: á la Rambla ja hi ha sortit la primera pissarra de la temporada...

A. MARCH

GLOSARI

ELOGI DE LA CALOR.—Ara que's fan mítings de tot, bé poguera donar-se'l cas d'un miting sobres aixó de la canícula. Entre'ls suadors impenitents que hi parlarien, el glosador pendria (am permís) la paraula i un bolado. I la pendria precisament pera rectificar, aixó és, pera cantar alabances a la Xafogor Excelsa, al xardorós Istiu i al Sol potentíssim.—Oh pare Febus, que, pera esser tot lo fecond que's pot esser, fins ets principi de la Sol... idaritat!—Potser els oients es quedarien tant frescos, pot-ser produiria acalorades discussions, però mai podria dir-se-m que'l tema fos rescalfat. El glosador n'és molt amic de la calor. Per aixó admira tant als gitanos: no als gitanos á lo Diego

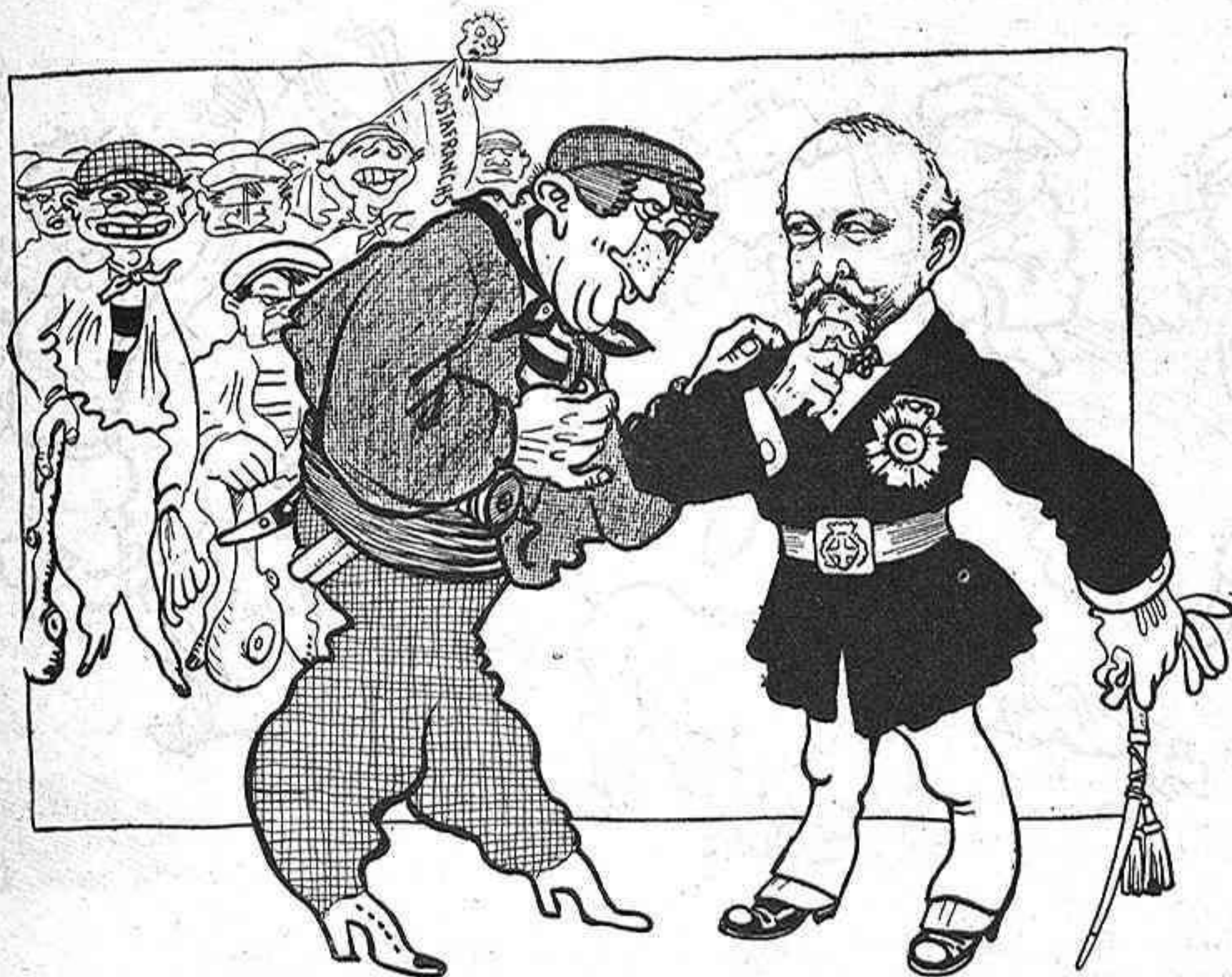
CANTAR ILUSTRAT

Quan te topis ab un gos,
amagat las pantorrillas,

que á la casa de la rabia
están de huelga fa días.

LA PETICIÓ ES MOLT ENRAHONADA

—Senyor arcalde; la igualtat davant de las tribus. Si als tuaregs els deixa instalar un campament á la plassa del Parch, nosaltres ne volém establir un á la plassa de Catalunya.

Ruiz, que aquet és un super-gitano de l'art de la ploma i a n'aquet l'admira en un altre sentit, sinó als infer-gitanos de l'estisora, els paiets de l'industria canina. Aquets ennobleixen la calor amb el seu tò assoleiat d'avellana torrada; i és tant lo que n'estan de la calor, que fins hi parlen en caló; i que no'n fan un idioma de temporada com el Volapük o l'Esperanto, sinó que'n fan una llengua viva de tot temps. — Embafa'l topar-se arreu amb aquesta fredor ciutadana que és el sagell dels incivils. Aquí tot-hom té por d'insolar-se, i per fugir de la calor, les gents, prenen gelats que encostipen i lloquen torretes a Vallcarca que no atemperen... El glosador no'n té de torra, i si'n tingués la tindria pera l'Hivern. ¿Què vol dir que al cor de Nubiana s'hi sui la cansalada? Els que la suen senyal que'n tenen, i no tot-hom pot dir-ho així, a Nubiana. En cambi s'hi passegen homes i dones que són veritables fàbriques de gel, especie de «Joaquins» ambulants am sa corresponent cambra frigorífica (que és el cor), de la que'n surten barres de glaç a domicili en forma d'indiferencies socials i altres plagues. La canícula, ademés, és bona pera'ls que han d'anar a Caldes, i és bona pera no anar-hi, que, ara, totes les aigües ho són de caldes, i les que no arriben a caldes són caldetes, o sia d'una temperatura termal ben interpretada a l'estil de les tisanes perduda-la-fredor. — Els suadors de mena bescanten al Sol com a únic culpable, com al Rull del procés canicular. I res més fora de la justicia! El sol escalfa, és cert, però vivifica; crema, si vostès volen, però enforteix. I després, que ja ho diu el pare dels ditxos: Val més sol... que mal acompanyat. Al glosador no li vinguen am tebiors primaverals ni tardorals. Hivern rigorós o Istiu compacte. La tebiesa és l'estigma dels impotents: el cafè, com més calent és, és més cafè; l'amor, com més ardent és, és més amor. O candent, o frappé; res de mitges tintes...

Una cosa'ls prega tant sols el glosador abans de sentar el seu cognom al peu d'aquet glosari: que li deixin treure l'americana.

XARAU

LLIBRES

CALENDAL de FEDERICO MISTRAL. Poema provençal vertido al castellano por Arturo Masriera. — En l'ordre econològich dels poemes d'en Mistral es el segón, venint immediatament després de *Mireya*. De caràcter simbòlich —Calendal ó Calendau— es la personificació del poble de Provensa y enclou dintre d'un acció poemática totas las tradicions, gestas y glorias d'aquella terra benehida. Obra inspirada, mascle y de caràcter popular, abundosa en quadros espléndits exuberants de llum y de color, es el tribut més digne que un poeta nacional pot rendir á la patria que l'ha vist náixer, la llibertat de la qual canta ab estre soberá.

La Casa Montaner y Simón, al donar d'ella la primera traducció que se n'ha fet en llengua castellana, — quan ja 'l poema d'en Mistral está cansat de recorre 'l món — ha prestat un bon servey á las lletres. El traductor senyor Masriera ha lograt vencer ab fortuna las grans dif-

cultats que ofereix la versió d'una obra tan típica, plena de color local, y el distingit artista Sr. Mas y Fontdevila ha sabut adornarla ab una serie de dibuixos que traslluheixen ab fidelitat el caràcter y el sentiment de la poemática composició.

CONTES PERA NOYS, per MANEL MARINEL-LO, ab

PARLA EL «PERNALES»

—¡Zoy de la mesma opinión! Ezo e la pura verdál

BULLIDA CANICULAR

il·lustracions d'en JUNEDA.—No tots els escriptors són aptes per escriure llibres destinats a l'esplai de la gent menuda. Precisa, pera sortirse bé d'aquest empenyo, certa flexibilitat d'ingeni y de forma, pera que s'adaptin al gust y a la intel·ligència dels infants. Així veureu que de la major part dels llibres que s'publican ab tal propòsit, pecan uns de carrinclons y mansos y adoleixen altres d'excessivament elevats y pretenciosos.

No's troban en cap d'aqueixas dos categorías els *Contes pera noys*, d'en Marinello, essent pel contrari senzills y, dintre d'aquesta senzillesa, interessants, inspirats en la realitat y dintre d'aquesta condició, adoctrinadors, de miras altruistas y tendencias encaminadas a fomentar la cultura y el civisme en el tendre esperit dels infants que son els que més profit poden treure d'aquesta classe de llibrons. Las bonas impresions rebudas en la infancia son las que perduran.

L'obra, además de simpática pel contingut, ho es també per las sevas condicions tipogràficas.

OBRES PÓSTUMAS DE JASCINTO VERDAGUER. COLÓM, seguit de TENERIFE.—Dels papers que guardava l'immortal poeta, sens dupte sens la més remota intenció de donarlos a la estampa, se'n venen fent volums, que son entregats al públich. Més com a curiositat literaria que com a obras maduras que puguin augmentar la fama del autor, deuen esser considerats exclusivament, encare que d'un poeta tan insigne no hi haja res que careixi de valor, ni res tampoch que no interressi.

Se'n's figura que tant Colóm com Tenerife pertanyen a la primera época d'en Verdaguer, essent una de las moltes tentativas que degué fer avants d'empendre'l gran poema *Atlántida* que li ha donat fama universal.

ALTRES LLIBRES REBUTS:

Guillermo Tell, drama de Schiller, traducció directa de J. Perpinyà.—Está feta a conciencia y ab gran carinyo en hermosos versos endecassilabs catalans.

Corona fúnebre dedicada por el Centro de lectura de Reus al il·lustre reusense D. José Güell y Mercader. Aplech de traballs biogràfics y apologetics, en els quals se fa destacar ab gran relleu la noble figura del escriptor y del patriota, quals mèrits principals sigueren el talent, l'abnegació, la honradesa y la modestia.

Anuario de la Unión Velocipédica Española y Guía del Turista. 1907.—Conté un gran número de datos interessants pera'ls cultivadors d'aquest sport, ordenats y condensats ab tanta intel·ligència que pot afrontar sense desmèrit la comparansa ab els manuals anàlechs del estranger més ben confeccionats.

Cor endins. Quadro dramàtic del Ignasi Iglesias,

estrenat la nit del 16 de maig últim, en una de las vetlladas que doná en el Círcol de Propietaris de Gracia, l'agrupació *Conreu*.—D'ell ens ocuparem ja en aquella ocasió.

Tot bressant, idili en un acte de Mme. E. d'Haussay. Traducció catalana d'en Joseph M. Folch y Torres.—Fou estrenat a Romea la nit del 4 de mars últim.

A las foscas... no's veu res. Monodialech original de Salvador Bonavia.

Folletos literarios de José Leonart. I. Mañana de Arte.—Conté alguns estudis sobre art y en especial sobre l'obra *Los degenerados*, d'en Mani, que figura en l'actual Exposició.

Estudios Universitarios Catalans.—El primer fascicle d'aquesta important revista corresponent als mesos de Mars y Abril, consta d'interessants estudis sobre'ls difunts D. Xavier Llorens y Barba y D. Manuel Durán y Bas, deguts respectivament als senyors bisbe de Vich y Abadal; un treball sobre'l «Factor Necesitat en Economía Política» del Sr. Algarrá; una troballa geològica del Sr. Font y Sagué y copias cartas y ressenyas de las cátedras que sosté l'Asociació.

RATA SABIA

TEATROS

BOSCH

Madame Butterfly, tragedia japonesa de L. Illica y G. Giaccosa, música del mestre Puccini.

Ans que tot un aplauso a la empresa del *Teatro del Bosch*, que ab tanta puntualitat vé cumplint las promesas que féu al inaugurar la temporada; estrenant obras de importancia, no cantadas may a Espanya, y posantlas en escena rumbosament, sense reparar en gastos, en un teatro ahont el preu d'entrada's cotisa a 50 centims de pesseta.

Aquests miracles únicament se fan a Barcelona.

L'argument de *Madame Butterfly* es la variant mil y una de la dona ingenua qu'estima a un home ab passió, y quan veu defraudada la fé que ab ell tenia posada, se lleva la vida.

Sols qu'en el present cas l'heroína es una japonesa, que's casa temporalment (a estil de aquell país) ab un nort-americà, creguda que ab l'amor que sent per ell farà etern aquest enllás. Quan el seu marit torna, després d'una llarga ausencia, es ja la japonesa mare de un fill, y quan se convens de que té'l plet perdut, sabent que aquell s'ha casat ab un'altra dona, se suïcida valentse de un coltell que l'emperador havia fet present a un dels seus antepassats, manantli que s'obris el ventre y que la bona japonesa conserva com una joya de familia.

En l'acció intervenen además de marit y molla, la muller americana del marit, una camarera de la japonesa, el cònsul americà, un bonzo (eclesiàstich japonés) que sempre está cremat y vá escupint anatemas, y un tal Goro, un poca-vergonya aixirrit, encarregat de contractar matrimonis ocasionals.

Ab aquests elements els autors de la lletra després de anar a fibrar com papellonas el néctar de *Madame Crysanteme* de Pierre Loti han elaborat un llibre bastant ben coordinat y plé de situacions totas ellas musicals.

Un altre autor que no sigui en Puccini s'hauria identificat ab l'obra, trayent partit del color local de que está compost y de cert simbolisme que sembla entranyar, si per tal prenem l'oposició de duas civilisacions, qu'encare qu'en la realitat, després de la guerra ab els russos, s'ha resolt ab la victoria del Japó, ja es també una victoria del sentiment y de la poesia el sacrifici de la ingenua enamorada.

Pero en Puccini pensa més ab el públich, que ab l'art. Tota la seva aspiració

sembla xifrar-se en l'aplaus y en els drets de autor. Artísticament parlant, no es sincer.

Els èxits de *La Bohème*, y'l que ha anat alcansant *La Tosca* a copia d'empenyas y esforços desesperats el tenen dominat de tal manera qu'escrigui lo qu'escrigui, fá sempre *Bohème* y *Tosca*. Com si no tingués altres motllos buyda en ell tota la substancia musical, sigui'l que's vulgui l'objecte a que tingui de aplicarla.

Pobresa de inspiració melòdica y grans efectes de sonoritat pera disfressarla forman la caracterista del compositor italià. Pero aqueixos efectes no sempre produheixen efecte, per més que alguna que altra vegada semblan alcansarlo.

En aquest concepte els fragments que més van cridar l'atenció la nit del estreno son el final del primer acte, el coro a boca tancada ab que termina'l segon quadro, el duo d'amor y la romansa de tiple del acte segon y el comentari orquestral que acompanya la lectura de la carta. No per aixó deixan de ser tots aquests trossos pessas habilidosas més ó menos destrament buydadas en els motllos consabuts.

L'execució molt discreta, y fins notable, si la relacionem ab las condicions económicas del teatro. La senyora Vergeri, en el paper de protagonista, la Sra. Julivert en el de *Suzuki*, el tenor Simonetti en el de *Pinkerton*, Romeu en el de *Cònsul*, Giralt en el de *Bonzo*, y Ors en el de *Goro*, lo propi que la Sra. Homs, se feren aplaudir ab justicia, y'l mestre Baratta feu gala del seu reconegut acert en el maneig de la batuta.

Naturalment que l'òpera no comensará a entusiasmar als *avorns* enguantats, fins que la Casa editorial italiana l'imposi a las empresas dels grans teatros y la fassi cantar pels artistas excepcionals mimats del públich. Sense la Carelli y en Sanmarco ¿qué hauria sigut de *La Tosca*? Donchs una cosa semblant, es de creure, passarà ab *Madame Butterfly*.

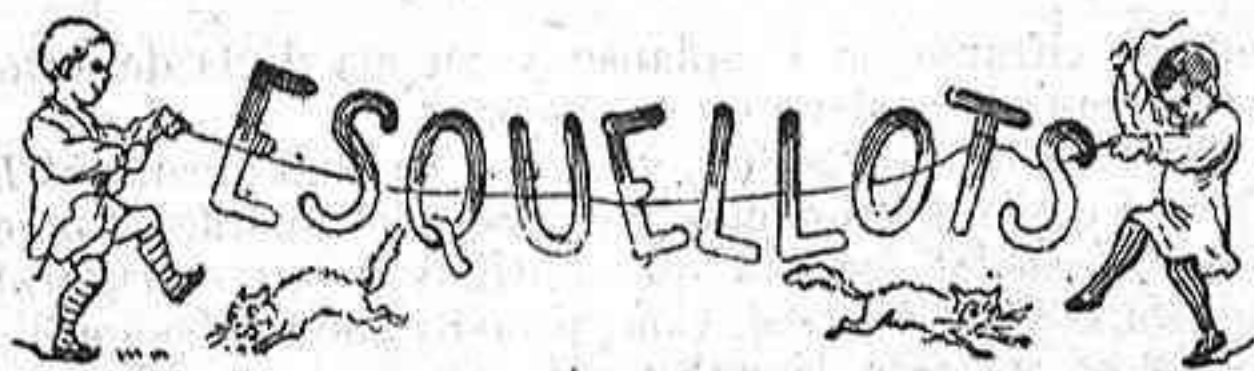
Lo dijous de la senmana passada s'estrená l'*Aida* debutant el jove barítono senyor Tugás. L'encongiment propi de la primera sortida a las taulas feu que la seva bona veu surtis apagada en lo segon acte pero, més refet en el tercer, se pogueren apreciar qualitats, que ben cultivadas, poden ferli emprendre una carrera brillant. Fou aplaudit, esperant que ab un mestre de conciencia podrà arribar a dominar el difícil art de cantar las obras dels grans autors musicals.

N. N. N.

Aquí tenen els efectes d'aquest temps reconagrat: cada cinch minuts barallas, suïcidis cada mitj quart, pitimas de gros calibre,

aproximacions fatals, fugas fora del pentàgrama, balls de saló y de terrat y altrás y altrás y altrás cosas... que no es del cas detallar.

En un país tan novel·ler com el nostre, res té d'extrany que l'aventura del aeronauta Kindelan vaja adquirir las proporcions de un aconteixement nacional.

Va corre un gran perill, se va jugar la vida... y ¿que més necessita un home pera ferse interessant?

Per iguals motius se converteixen en héroes de la multitud els matadors de toros. ¿Quín altre mèrit tenen com no sigui 'l de posar la pell al alcans de las banyas de una fera?

No obstant no sempre 'l nostre poble es conseqüent en els seus rasgos de impresionabilitat.

Un aeronauta, com el simpàtic oficial d'enginyers, era aquell infelís, que per guanyarse la vida, s'elevava sovint, no ab un globo ben acondicionat, sino ab un forro de paper de seda, inflat de fum de palla, y que posá fi á las sevas arriscadas aventuras, cayent desplomat sobre la Gran-via Diagonal.

¿Y qui va plorar-lo? ¿Qui va aclamar-lo héroe de la patria? ¿Qui's recorda ni menos del seu nom?

Ja se sab: en aquest mon els uns naixen ab estrella, y els altres moren estrellats.

No seré jo qui posi en solfa al cos de policías de la carrillera desde 'l moment que 'l Sr. Ossorio s'ha decidit á donar un solfejat als que s'ho mereixen.

S'han descubert individus, que deixan molt endarrera á n'aquell infelís del estú passat, que 's dedica á la busca y captura de melons y cindrias.

Els d'ara realisavan un treball més productiu.

N'hi havia que cobraven del joeh. Y aquests s'hi han jugat l'empleo y la llibertat.

N'hi havia d'altres qu'efectuavan ab gran primor el timo dels duros sevillanos. Una operació d'efectes molt sorprenents,

Enviavan uns individus á tractar ab aquest ó aquell industrial taujá la cessió de uns duros falsos, y quan més ocupats estavan en el regateig, se presentava la policia á sorprendre'ls, y baix l'amenassa de detenir al infelís, li feyan afluixar la mosca pera posarlo en llibertat, compromentse á no donar part del fet, com si res hagués ocorregut.

Ab uns guardias tan aixerits, ja veuen si resultava distreta la vida á Barcelona.

El Sr. Ossorio, al últim n'ha fet una agafada y 'ls ha portat á la presó, ahont á horas d'ara, exclamarán sens dupte:

—Malehida terra aquesta, en la qual un home no's pugui guanyar la vida honradament.

Y á propòsit dels guardias de la carrillera, vaig sentir la següent gansada, que no careix de gracia:

—Com que no 'ls pagan com á un Arrow, els hi aguantan las barras ab la carrillera perque no estiguin tot el día badallant de gana.

LLISSÓNS DE COQUETERÍA

—Pósat més seria, criatural... ¿No veus que hi ha una pila de nens que t'están mirant?

Un altre obrer afeytat en la barberia de la Casa del Pueblo.

Se diu Francisco Ramos y s'ha vist despedit de aquell establiment depilatori, sense abonarli la semana adelantada que la ley determina.

Y aixó que tenint convingut que á las deu de la nit plegaria, molts días el tenian ocupat fins á la una, á las duas y á las tres de la matinada.

Está vist que per afeytar encare que sigui als mateixos fadrins de l'ofici, 'l *re-dentor del pueblo* hi té una má de ángel.

Llegeixo:

«—Sevilla:—Un abogado muy conocido ha recibido una carta firmada por el Pernalles, diciendo que tiene lo suficiente para pasar la vejez, y que se marcha á fin de año á América.»

¡Pobra Espanya! Y que n'ets de desgraciada!

Tenías un bandoler castís, que ab las sevas hassanyas estupendas te donava fama universal, y aixís que 's veu ab quatro quartos gira l'espatlla ab romanticisme, y 's retira ab las ganancias com un mal botiguerot.

Ara si que podrém dir, que tot s'ha perdut: hasta l'honor.

Va dir un diari que havia mort á San José de Costa Rica un antich republicá, deixant una fortuna considerable pera fins benéfichs, entre 'ls quals s'hi contava l'establiment d'un alberch de pobres á Barcelona, dotat ab cinch milions de pessetas.

Pero ha vingut el Cónsul d'aquella República, que no sabém si 's diu tío Paco ab la rebaixa, declarant que en aquell país no havia ocorregut semblant defunció, ni ningú, fins ara, havia fet unas deixas tan considerables.

Y vels'hi aquí com en un tancar y obrir d'ulls, Costa Rica se 'ns ha tornat Costa Pobre.

Acordar l'Ajuntament fer un obsequi al governador y

ENTRE PARIS Y BARCELONA

(CONFERENCIA TELEFÓNICA)

—¿Cómo va, Alejandrito, esa *Verdad*?

—En marcha siempre... hacia el embrollo. De lo que estamos mal es de fondos... ¿Oye V.?

(Silenci sepulcral. La conferencia queda interrumpida.)

alsarse 'l Sr. Sanllehy del silló presidencial, per anarli á participar sens pèrdua de moment, sigué obra d' un instant.

Lo que devía pensar D. Domingo: las bonas noticias donarlas prompte.

* *

L' obsequi se li tributa al Sr. Ossorio per la rapidés ab que va despatxar l' expedient de la reforma. Y consistirá ab un diploma extés sobre un pergami.

Ab franquesa: no trobo que existeixi prou concordancia entre 'l servey que 's pretén premiar y 'l premi mateix.

Si 'l Sr. Ossorio va procedir ab tanta rapidés en la tramitació del aludit expedient, no sobre la pell d' un anyell de llet—que d' ellas se 'n fan els pergamins—s' hauría d' estendre 'l diploma, sino en tot cas sobre 'l cuyro d' un caball de carreras.

Ja ho sab l' Ajuntament: encare es á temps de rectificar el seu acort.

Copio de la *Gaceta dels xinos*:

«Por nuestro querido colega *La Razón*, de Granollers, nos enteramos de que circula el rumor de que va á ser llevada á los tribunales de justicia la Junta de Gobierno de *La Unión liberal* de aquella localidad.

»Parece que ello obedece á que la citada Junta, contra lo que previene el reglamento de la entidad, se ha negado por dos veces á convocar reunión general á pesar de haberla pedido veinte socios.

»Es indispensable que la superioridad vele por el cumplimiento de la ley que intentan burlar los mangoneadores que privan en dicha entidad al amparo del caciquismo.»

Més avall afegeix que la lluyta entaulada entre 'l caciquisme y uns quants socis y ex-socis que reclaman lo que es seu «solo puede terminarla la buena voluntad del gobernador civil sirviendo los intereses de la justicia.»

* *

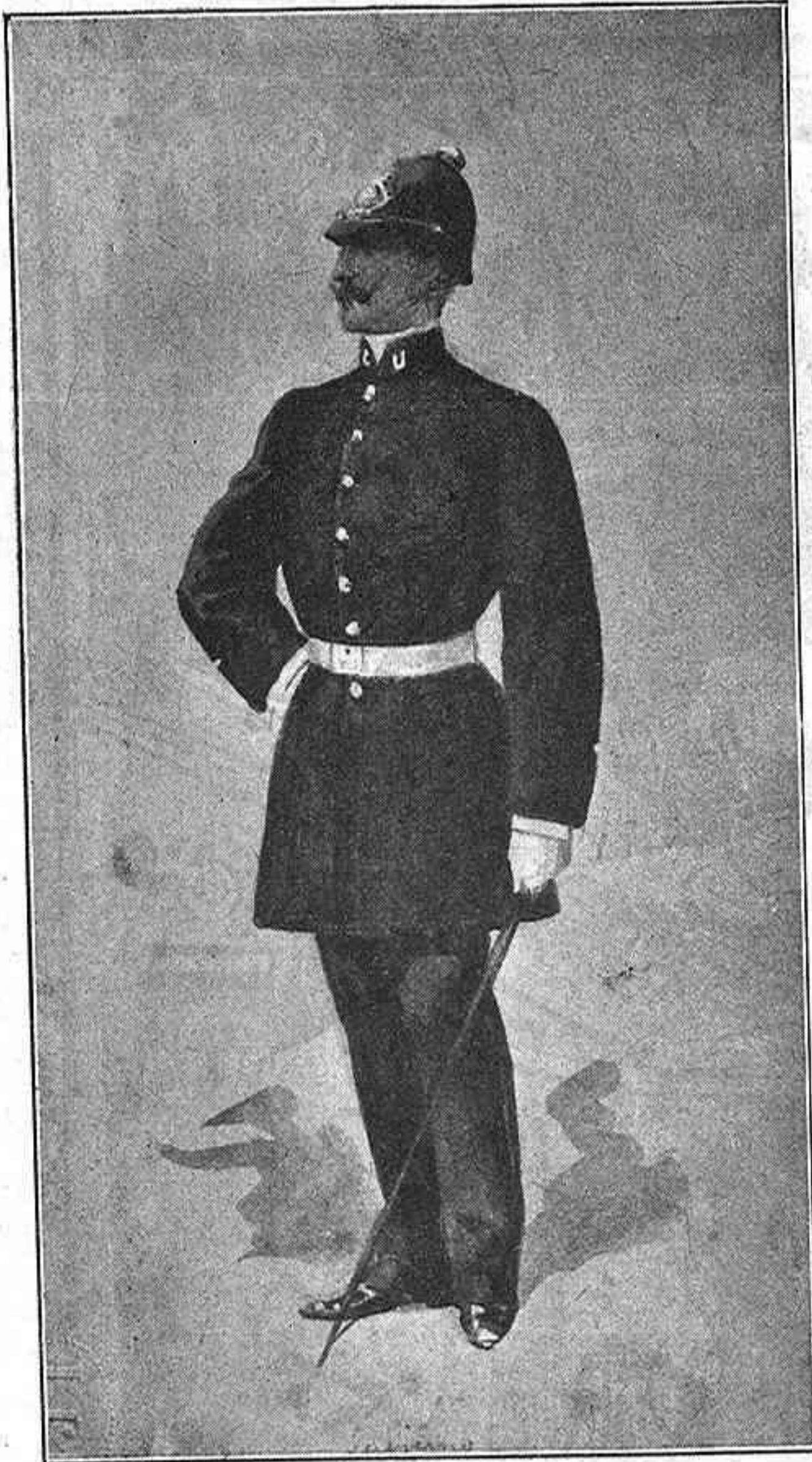
Y ara si 'm preguntan per quin motíu copio tota aquesta tirallonga, si es acás que no consideri justa la demanda de la *Gaceta dels xinos*, els respondré que ho crech, no justa, sino justíssima y qu' estich de perfecte acort ab ella.

En el meu concepte mereixen un cástich els mangonejadors de societats que, burlantse de las prescripcions d' Estatuts y Reglaments, trepitjan els drets dels socis y fan sorda orella á sas legítimas reclamacions.

Per tal motíu y per colocarme en la qüestió de la *Unión liberal* de Granollers, al costat de la *Gaceta dels xinos*, crech que la *Gaceta xinesca*, en justa correspondencia, 's posará resoltament al costat meu, reclamant que 'ls Tribunals de Justicia y el Gobernador exerceixin la seva acció sobre 'l Sr. Lerroux, reclamantli els comptes que no dona may de la seva gestió en la difunta *Fraternidad Republicana* del carrer de Corts y en la cadavérica y cada día més estretament sitiada pels inglesos *Casa del Pueblo* del carrer d' Aragó.

Ja compendrá la *Gaceta del Celest Imperi* que no fora

COM ANIRÁ VESTIDA LA NOVA

Uniforme d' hivern.

admissible que hi hagués una mesura molt estreta pels mangonejadors de Granollers y una mesura molt ampla y sense fondo pels mangonejadors de Barcelona.

Ha mort á Perpinyá Mr. Violet, fundador del diari *Le Petit Catalan*, que 's publicava en aquella ciutat.

No coneixíam al home més que per la seva obra, y aquesta era aquell diari valent que, en moments crítics pera Catalunya, se feu eco denodat y entussiasta de las sevas queixas y intérprete fidel de las sevas aspiracions.

Més d'una vegada á *Le Petit Catalan* li fou barrat el pas de la frontera.

Pero per damunt de l' aspre serra pireneana sentíam nosaltres la seva veu ferma, tal com *Le Petit Catalan* devia sentir també 'ls nostres aplaudiments entussiastas.

Per l' esperit impalpable, no hi valen las fronteras. L' esperit vola per demunt d' ellas.

Son en gran número las poblacions de Catalunya que anuncian la seva festa-major ab la celebració de Jochs Florals.

Baix el punt de vista literari potser no hi haja molt que aplaudir aquesta prodigalitat de la poética festa. Perque si fins en la de Barcelona, qu' es la tradicional, la histórica, la prestigiosa la major part dels anys las composicions premiadas alcansan un nivell insignificant calculin lo que ha de succehir en vilas y pobles, ahont el poétich certámen vé á ser com un complement del rostit y del ball d' envelat.

Pero baix l' aspecte de la cultura del nostre poble, son dignes del major encomi.

Si tením en compte qu' en altrás regions d' Espanya no hi ha festa complerta sense toros, se comprendrá desseguida l' inmensa ventatja que 'ls hi porta Catalunya al dedicar sos esplays á l' admiració de la poesia y la bellesa.

Llegeixo:

«Una academia de lenguas de esta capital ha ofrecido al gobernador civil enseñar el francés á diez inspectores de vigilancia por cinco pesetas mensuales cada uno.»

Com que resulta tan baratet, el governador ha acceptat tot desseguit l' oferiment.

¿Pero quín profit els hi farà als inspectors de vigilancia una racció tan petita de llengua francesa? Aixó es lo que falta veure.

Un carnicer feya 'ls següents càlculs:

Suposant que la llengua francesa se ven al mateix preu que la de badella, ó sigui á pesseta 'ls 400 grams, ab cinch pessetas mensuals, no se 'n podran adquirir més que dos kilos.

Els quals repartits pels trenta días del mes correspon á 60 grams al día, ó sigui menos de dos unzas. Una hostia de llengua que ni menos els hi tocará á las dents.

Els nostres coristas han tornat tan entussiastats de la seva excursió á Almería, com desilusionats de la seva estancia á Cartagena. No en vá mentres la primera es una ciutat mercantil hi preponderan en l' última els elements burocrátichs, motivats per l' existencia del Arsenal.

¡L' Arsenal! Molts coristas van visitar-lo trayentne una impresió penosa. Es aquell un gran taller nacional de la

GUARDIA URBANA

Uniforme d' estiu.

mandra. Allí s' troba el *Catalunya*, casi pudrintse, y esperant fá 14 anys l' hora gloriosa de ser llansat á l' aygua, pera poder ser considerat entre la poderosa marina moderna, com un curiós exemplar arqueològich.

¡Y aquest barco *non-nat* porta 'l nom de *Catalunya*, sens dupte perque aixís voldrían que fos la nostra terra, els mangonejadors de la política nacional! ¡Un bastiment per acabar, inútil y podrit!

Ara sí que li tenim el peu á sobre!

Després d' haver proposat el regidor llibertari senyor Zurdo de Olivares la construcció de 2,500 cases en els quatre punts cardinals de la ciutat, vé 'l senmanari dels *hermanos* Ulled y ab tota esplendides, «sense reparar en gastos», díu textualment:

«Ofrecemos á Zurdo nuestro apoyo.»

Nada, no 'm parlém més.

¿Projecte del senyor Zurdo y apoyo dels *hermanos*?

Peix al cove. ¡Aixó es cosa feta!

Alguns diaris se mostren indignadíssims perque, entre las reformas que prepara el ministre de Marina, hi figura la de rebaixar la categoria de la Comandancia del port de Barcelona.

Un d' ells, anánsen del seguro, fins arriba á suposar que la tal rebaixa implicaría una *humillación* pera la nostra ciutat.

Disto molt de ser—y ab tota franquesa ho dich—de la opinió d' aquests diaris. Y hasta m' atreixo á creure que Barcelona, al enterarse de tot aquest bullit, pensarà arronsant filosóficament las espatllas:

—«¡Ahí me las den todas!»

El *compañero* Bermejo, ab el diabòlich propòsit de fer cremar als redactors d' un diari, del qual sembla que 'n té amargas queixas, s' hi encarava aquest día molt serio y 'ls llensava á plena boca aquesta frase: ~~—————~~ ¡

—¡*Corifeos del periodismo!*

¡Malviatje el món dolent!... ¿A la seva edat encare no sab el significat de la paraula *corifeos*?

No 'm fassi cas d' alló de *feos*, home; que ab el *feos* y tot, *corifeos* no vol dir cap cosa lletja.

Continúa l' infatigable mangonejador de la *Casa del Pueblo* desenrotllant la seva tasca regeneradora y altruista,

Diumenge, pera tractar de la organizació d' una Escola que díu que hi ha intenció d' establir en aquell lloch, va convocar l' ex-emperador á tots els seus socis amichs de la cultura.

Y, pera entrar en el saló ahont la reunió tenia que celebrarse, ¿saben quina condició va imposar? La convocatoria ho deya sense embuts.

¡S' havia de pagar una pesseta!

¡Qu' enginyós, eh?

Considerant que cada concurrent representava en aquell moment quatre rals, ja 'm sembla que sento las primeras paraulas del discurs que en tal solemnitat devia pronunciar don Alacandro:

—«Saludo cordialment á las dignísimas pessetas aquí reunidas...»

¡Hola, hola!... ¿Qué significa aixó?

Referintse á las historias que certa part de la premsa barcelonina publica aquests días sobre el famós procés de las bombas, escriu *Las Noticias*:

«El juzgado se extrañó de que hubiera un periódico que llevara *información verdad*.»

Verdad á secas y sense marcha.

¿Ja se 'n ha fet cárrech de la indirecta l' interessat?

Perque, ó molt m' equivoco, ó entre aixó y dir que cert diari porta *informació mentida*, no hi ha un gruix de *Progreso* de diferencia.

Xascarrillo de postres.

Se tracta de un tipo ab el qual no 's pot alternar sense que als pochs moments no 'm dongui 'l tu, com si tota la vida 'ns haguessen conegut.

L' altre día troba á un senyor, ab qui s' havia trobat en una casa amiga, canviant ab ell algunas paraulas banals.

—Hola, noy—li díu—qué tal, cóm segueixes?

Y 'l senyor, amidantlo de cap á peus ab la mirada, li respon;

—Molt bé, per ara, molt bé... Y tú qué tal: ¿cóm te dius?

NOTAS DE CASA

Per conducte del Sr. Campmajó, hem rebut unas bonicas tarjetas postals, fidel reproducció dels calendaris y cartells artístichs ab que la Casa *Job* anuncia el seu popular paper de fumar.

L' *Orfeo Graciench* ens ha convidat al Concert extraordinari que el día 15 á las 10 del matí, ab ocasió de la Festa Major de Gracia, donará en el teatro Modern d' aquella barriada.

Un pintor, amich meu, té un criat qu' es un modelo d' interés y afecció per ell.

Temps endarrera acabá un quadro que representava un assumpto molt patétich. Ara bé: avants d' enviarlo á la Exposició, invitá á molts dels seus amichs á anarlo á veure en el taller, y ab un goig

sens igual notá que tots els visitants, tan bon punt miravan el quadro, se posaven á plorar.

—¡Quín éxit d' emoció!—s deya el pintor transportat d' alegria.

El seu criat, llavoras, fent l' ullet, li digué:

—Una idea de las mevas, senyoret. ¿No sab lo que faig cada cop que ha de venir algú á veure 'l quadro? L' unto ab ceba esclafada.

Estava agonitzant un vell avaro.

Y entre 'ls individuos de la familia que rodejavan

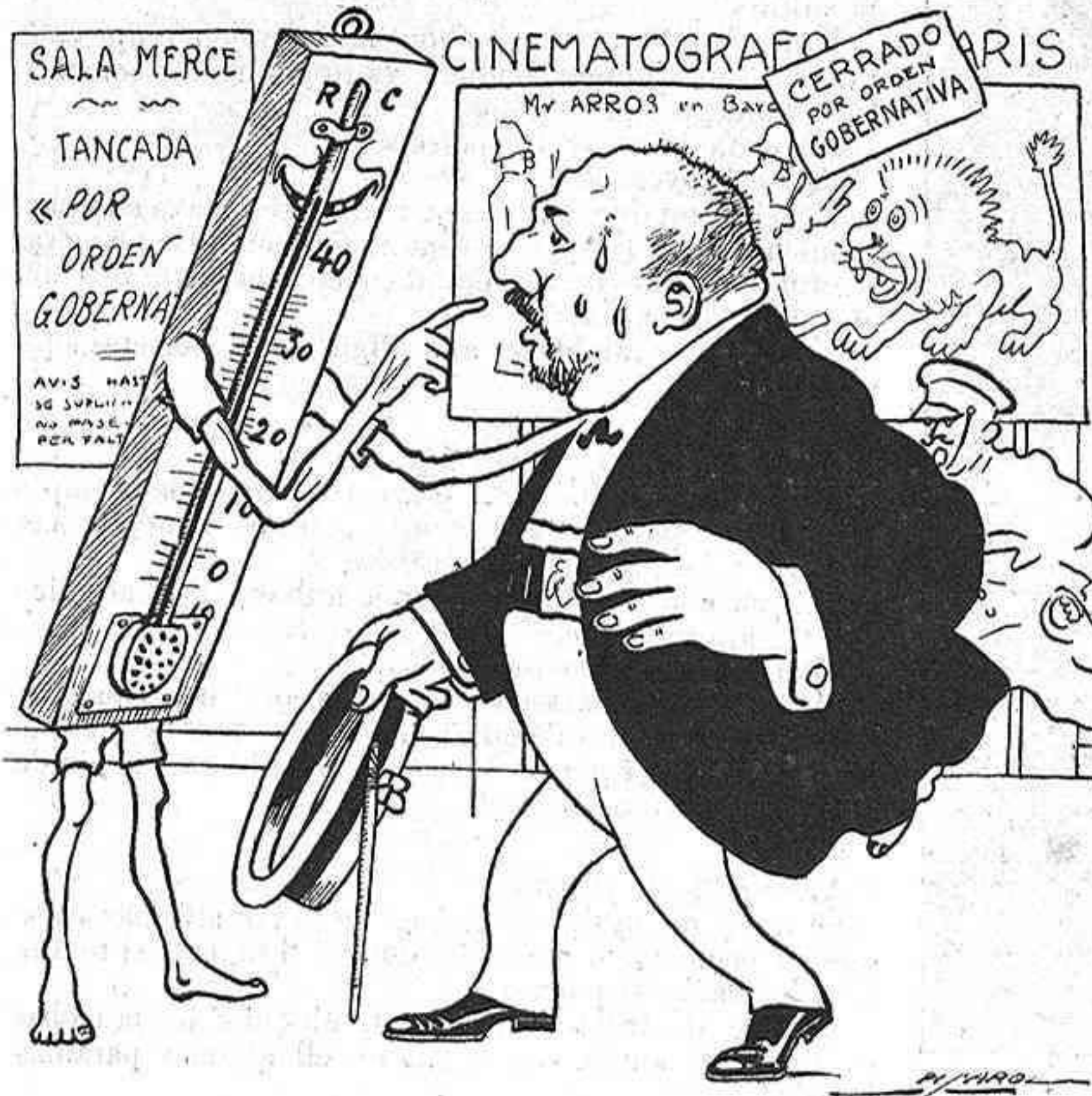
el llit, va suscitar-se un dupte. No sabían si havia perdut ó no 'l coneixement.

—Ara ho sabreu—digué 'l metje.

Y en veu alta exclamá:—Es precis que sens perdria de moment aneu á ca 'l apotecari á buscar una ampolla del elíxir que ara 'us anotaré sobre un paper: val 100 pessetas.

—Massa car... massa car!...—suspirá l' avaro ab veu molt débil y mitj-obrint els ulls.

COINCIDENCIA

EL TERMÓMETRO:—M' ha guanyat per má, don Angel, al fer tancar els cinematógrafos: ara 'ls anava á fer tancar jo.

LA SENYORA 'S VESTEIX

—¡Teniu, poseuvos tot aixó lper anar á rebre una soleyada!... ¡Ay Senyor! ¡Qué n' era de felís Eva!

TRENCA-CAPS

XARADA

Tres-primera es animal;
la quarta veurás que 't dona
una part de la persona;
tersa nota musical;
un article n' es segona,
fruyta en prima-doble hi-hú
y el total te donará
un carrer de Barcelona.

A. y B. NADAL

XARADA-TARGETA

FRANCISCA PRATSDESA VA

Hu tres del Dos
Carrer del Total 1008

JOSEPH CAÑELLAS

MUDANSA

Lo Total de La Bisbal,
diuhen qu' es un mal paleta,
perque fent una torreta
li va caure una Total.

NINON

LOGOGRIFO NUMÉRICH

- 1 2 3 4 5 6 7 8.—Poble catalá.
- 6 4 7 7 4 5 4.— » »
- 4 1 7 8 7 4.— » »
- 5 8 7 2 5.— » »
- 6 2 3 4.— » »
- 6 8 7.—Riu.
- 1 8.—Animal.
- 3.—Consonant.
- 2 5.—Animal.
- 1 2 6.—Carrer de Barcelona.
- 4 5 8 5.— » »
- 1 4 5 8 4.— » »
- 1 2 6 8 7 5.— » »
- 5 2 5 6 7 8 5.— » »
- 5 4 3 6 4 4 3 4.— » »

MOKA SOKA Y C.^a

M A
I
A
D A

R. A. (a) PAU DE LAS CALSAS CURTAS

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, 20

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA,
Olm, 8

Tinta Ch. Lorilleux y C.^a

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, número 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat número 2

Demá dissapte, **NÚMERO EXTRAORDINARI**
DE
La Campana de Gracia

8 planas
de
— ilustració —
y
text

10 céntims
el número
per tot arreu
10 céntims

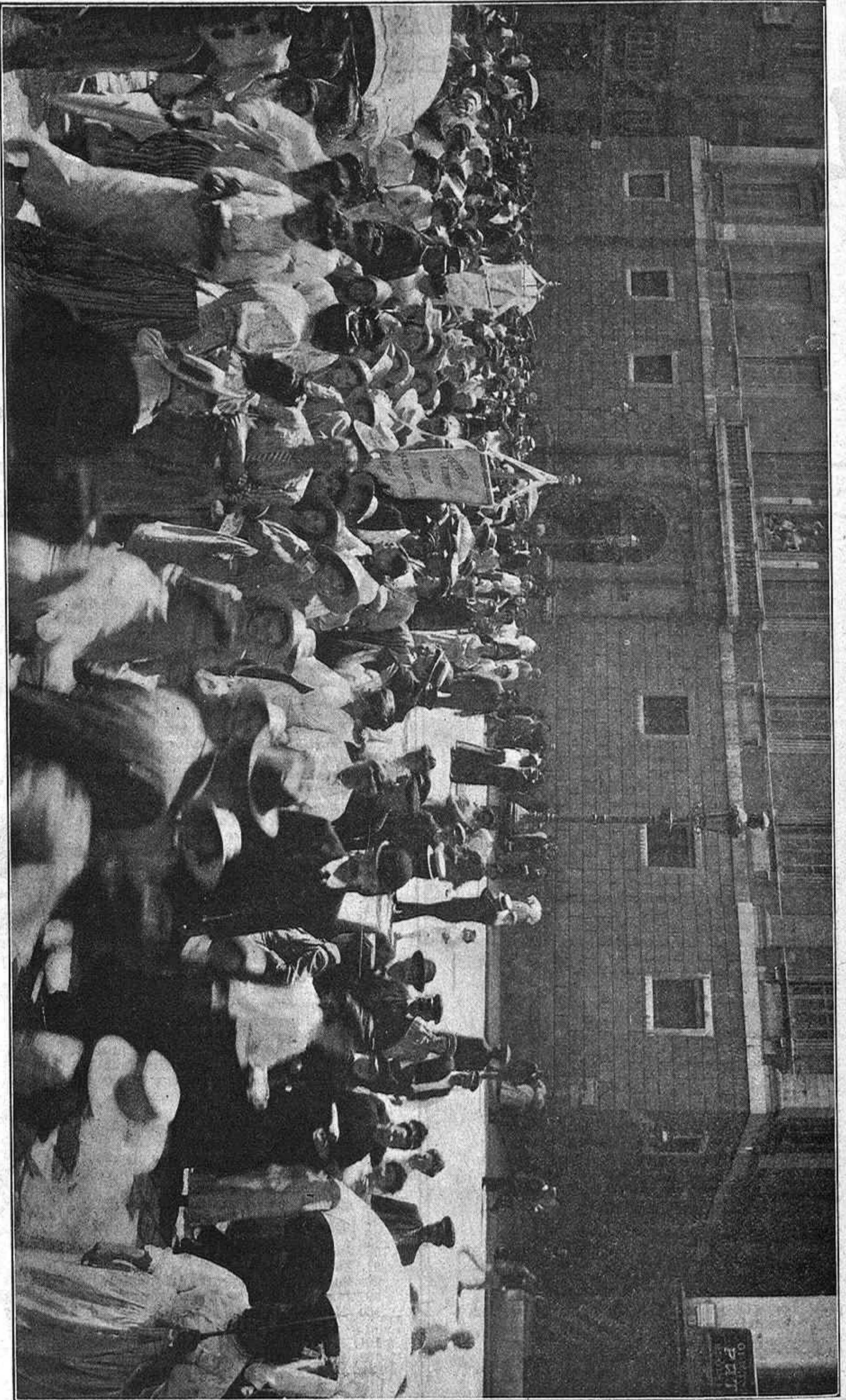
COLECCIÓN DIAMANTE (edición López)

Van publicados 103 tomos, á DOS REALES uno

1. <i>R. de Campoamor</i> . Doloras, 1. ^a serie.	53. <i>F. Salazar</i> . Algo de todo.
2. — Doloras, 2. ^a serie.	54. <i>Mariano de Cavia</i> . Cuentos en guerrilla.
3. — Humoradas y cantares.	55. <i>Felipe Pérez y González</i> . Peccata minuta.
4. — Pequeños poemas, 1. ^a serie.	56. <i>Francisco Alcántara</i> . Córdoba.
5. — Pequeños poemas, 2. ^a serie.	57. <i>Joaquín Dicenta</i> . Cosas mías.
6. — Pequeños poemas, 3. ^a serie.	58. <i>J. López Silva</i> . De rompe y rasga.
7. — Colón, poema.	59. <i>Antonio Zozaya</i> . Instantaneas.
8. — Drama Universal, poema, primer tomo.	60. <i>José Zahonero</i> . Cuentecillos al aire.
9. — Drama Universal, poema, segundo tomo.	61. <i>Luis Taboada</i> . Colección de tipos.
10. — El Licenciado Torralba.	62. <i>Beaumarchais</i> . El Barbero de Sevilla.
11. — Poesías y Fábulas, 1. ^a serie.	63. <i>Angel E. Chaves</i> . Cuentos de varias épocas.
12. — Poesías y Fábulas, 2. ^a serie.	64. <i>Alfonso Karr</i> . Buscar tres pies al gato.
13. <i>E. Pérez Escrich</i> . Fortuna.	65. <i>Francisco Pi y Arsuaga</i> . El Cid Campeador.
14. <i>A. Lasso de la Vega</i> . Rayos de luz.	66. <i>Vital Aza</i> . Pamplinas.
15. <i>Federico Urrecha</i> . Siguiendo al muerto.	67. <i>Antonio Peña y Gofi</i> . Río revuelto.
16. <i>A. Pérez Nieva</i> . Los humildes.	68. <i>Enrique Gómez Carrillo</i> . Tristes idilios.
17. <i>Salvador Rueda</i> . El gusano de luz.	69. <i>Nicolas Estevanez</i> . Calandracas.
18. <i>Sinesio Delgado</i> . Lluvia menuda.	70. <i>V. Blasco Ibañez</i> . A la sombra de la higuera.
19. <i>Carlos Frontaura</i> . Gente de Madrid.	71. <i>A. Dumas, hijo</i> . La Dama de las Camelias.
20. <i>Miguel Melgosa</i> . Un viaje á los infiernos.	72. <i>Joaquín M. Bartrina</i> . Versos y prosa.
21. <i>A. Sánchez Pérez</i> . Botones de muestra.	73. <i>Francisco Barado</i> . En la brecha.
22. <i>J. M. Matheu</i> . ¡Rataplán!	74. <i>Luis Taboada</i> . Notas alegres.
23. <i>Teodoro Guerrero</i> . Gritos del alma.	75. <i>Xavier de Montepin</i> . La señorita Tormenta.
24. <i>Tomás Luceño</i> . Romances y otros excesos.	76. <i>Antonio Zozaya</i> . De carne y hueso.
25. <i>L. Ruiz Contreras</i> . Palabras y plumas.	77. <i>Xavier de Montepin</i> . Muerto de amor.
26. <i>Ricardo Sepúlveda</i> . Sol y Sombra.	78. <i>Conde León Tolstot</i> . Venid á mi...
27. <i>J. López Silva</i> . Migajas.	79. <i>Alfredo Calderon</i> . A punta de pluma.
28. <i>F. Pi y Margall</i> . Trabajos sueltos.	80. <i>Enrique Murger</i> . Elena.
29. <i>E. Pardo Bazán</i> . Arco iris, cuentos.	81. <i>Luis Taboada</i> . Siga la broma.
30. <i>E. Rodríguez Solís</i> . La mujer, el hombre y el amor.	82. <i>Laura García de Giner</i> . La Samaritana.
31. <i>M. Matoses (Corzuelo)</i> . ¡Aleluyas finas!	83. <i>Cyrano de Bergerac</i> . Viaje á la luna.
32. <i>E. Pardo Bazán</i> . Por la España pintoresca (viajes).	84. <i>Eugenio Antonio Flores</i> . ¡Huérfana!
33. } <i>A. Flores</i> . Doce españoles de brocha gorda.	85. <i>Iván Tourgueneff</i> . Hamlet y Don Quijote.
34. }	86. <i>Alicia Pestana (Cafel)</i> . Cuentos.
35. <i>José Estremera</i> . Fábulas.	87. <i>Angel Guerra</i> . Al sol.
36. <i>Emilia Pardo Bazán</i> . Novelas cortas.	88. <i>T. Dostotewsky</i> . Alma infantil.
37. <i>E. Fernández Vaamonde</i> . Cuentos amorosos.	89. <i>Edmundo de Amicis</i> . Aire y Luz.
38. <i>E. Pardo Bazán</i> . Hombres y mujeres de antaño.	90. <i>Laura García de Giner</i> . Valentina.
39. <i>J. de Burgos</i> . Cuentos, cantares y chascarrillos.	91. <i>Edmundo de Amicis</i> . Manchas de color.
40. <i>E. Pardo Bazán</i> . Vida contemporánea.	92. <i>Voltaire</i> . Zadíg y Micromegas.
41. }	93. <i>Manuel Ugarte</i> . Mujeres de París.
42. }	94. } Obras menores de Cervantes.
43. <i>Fr.^a Sarasate de Mena</i> . Cuentos vascongados.	95. }
44. <i>F. Pi y Margall</i> . Diálogos y Artículos.	96. <i>Juan Pérez Zúñiga</i> . Chapucerías.
45. <i>Charles de Bernard</i> . La caza de los amantes.	97. <i>Voltaire</i> . Cándido.
46. <i>Eugenio Sue</i> . La Condesa de Lagarde.	98. <i>Goethe</i> . Las amarguras del joven Werther.
47. <i>Rafael Altamira</i> . Novelitas y cuentos.	99. <i>Jacinto Benavente</i> . Teatro rápido.
48. <i>J. López Valdemoro (El Conde de las Navas)</i> . La niña Araceli.	100. Novelas picarescas. Lazarillo de Tormes y Rinconete y Cortadillo.
49. <i>Rodrigo Soriano</i> . Por esos mundos...	101. <i>J. León Pagano</i> . La balada de los sueños.
50. <i>Luis Taboada</i> . Perfiles cómicos.	102. <i>Angel Guerra</i> . Polvo del camino.
51. <i>B. Pérez Galdós</i> . La casa de Shakespeare.	103. <i>Camilo Castello Branco</i> . María Moisés.
52. <i>J. Ortega Munilla</i> . Fifina.	

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l' import en llibras del Giro Mútuu ó bé en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu, franca de ports. No responém d' extravios, si no 's remet ademés un ral pers certícat. Als corresponsals se 'ls otorgan rebaixas.

PER LA SALUT DEL POBLE

4 d' Agost. — Sortida de las Colonias escolars organissadas per la Econ6mica Barcelonesa d' Amichs del Pais.